

OBSAH

ÚVOD

KAPITOLA 1

ZDRAVIE ČLOVEKA A JEHO DÔLEŽITOSŤ

1.1 Definícia zdravia a choroby.....	11
1.2 Vplyv prostredia na zdravie človeka	15
1.3 Zdravie pre všetkých v 21. storočí	16
1.4 Vývoj v oblasti rizikových prác	19

KAPITOLA 2

PREHLAD SÚČASNÉHO STAVU V OBLASTI HODNOTENIA KVALITY PRACOVNÉHO PROSTREDIA

2.1 Vzťah práce a zdravia, poškodenie zdravia z práce.....	25
2.2 Vymedzenie pojmu pracovné prostredie	26
2.2.1 Človek a pracovné prostredie.....	27
2.2.2 Pracovisko všeobecne.....	27
2.2.3 Tvorba a ochrana pracovného prostredia	30
2.2.4 Chránené pracovisko, chránená dielňa.....	31
2.2.5 Pracovisko, vysunuté alebo inak odľahlé pracovisko	32
2.2.6 Pracovisko bez denného osvetlenia.....	33
2.2.7 Pracovisko s upravovaným ovzduším.....	35
2.2.8 Pracovisko so zobrazovacími jednotkami.....	36
2.2.9 Pracovisko v kabíne	37
2.2.10 Vonkajšie pracovisko	37
2.3 Hodnotenie a posudzovanie kvality pracovného prostredia.....	38
2.4 Požiadavky na ochranu zdravia pri práci.....	40
2.4.1 Technické opatrenia.....	41
2.4.2 Organizačné opatrenia.....	42
2.4.3 Osobná ochrana pracovníkov.....	42
2.4.4 Osobná hygiena a životospráva.....	43
2.4.5 Rizikové práce.....	44

2.4.6 Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu, lekárske preventívne prehliadky.....	45
2.4.7 Výchova k zdravej a bezpečnej práci a k zdravému spôsobu života	46

KAPITOLA 3

STAV PRACOVNEJ ÚRAZOVOSTI A CHORÔB Z POVOLANIA

3.1 Súčasný stav BOZP v SR.....	48
3.2 Politika BOZP na národnej úrovni a úrovni EÚ	48
3.2.1 Priority koncepcie BOZP.....	50
3.2.2 Legislatíva BOZP	50
3.2.3 Všeobecné požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci	51
3.3 Stav pracovnej úrazovosti	56
3.3.1 Choroby z povolania.....	57
3.3.2 Postup pri podozrení na chorobu z povolania	60
3.3.3 Evidencia chorôb z povolania.....	62

KAPITOLA 4

PLATNÁ LEGISLATÍVA V OBLASTI HODNOTENIA KVALITY PRACOVNÉHO PROSTREDIA

4.1 Hluk.....	67
4.2 Vibrácie	67
4.3 Elektromagnetické polia.....	68
4.4 Pevné aerosóly.....	68
4.5 Tepelno-vlhkostná mikroklíma	68
4.6 Pracovné prostriedky, OOPP, pracovisko, pracovné podmienky	68

KAPITOLA 5

ANALÝZA FAKTOROV PRACOVNÉHO PROSTREDIA A ICH VPLYV NA ZDRAVOTNÝ STAV ČLOVEKA

5.1 Analýza faktorov pracovného prostredia a ich objektivizácia.....	70
5.2 Fyzikálne faktory v pracovnom prostredí	71
5.2.1 Hluk ako fyzikálny faktor pracovného prostredia.....	73
5.2.1.1 Základné pojmy v oblasti hluku	75
5.2.1.2 Hluk v pracovnom prostredí	76
5.2.1.3 Účinky hluku na organizmus.....	77
5.2.1.4 Choroby z povolania vznikajúce v dôsledku nadmerného hluku	81

5.2.1.5	Limitné a akčné hodnoty expozície hluku	82
5.2.1.6	Metódy objektivizácie	85
5.2.1.7	Meranie hluku	86
5.2.1.8	Posudzovanie rizika z expozície hluku	87
5.2.1.9	Preventívne opatrenia	88
5.2.1.10	Štatistické údaje Európskej únie.....	89
5.2.2	<i>Vibrácie a otrasy ako fyzikálny faktor pracovného prostredia</i>	90
5.2.2.1	Základné pojmy v oblasti vibrácií.....	91
5.2.2.2	Vibrácie v pracovnom prostredí.....	92
5.2.2.3	Účinky vibrácií na organizmus	94
5.2.2.4	Choroby z povolania vznikajúce v dôsledku pôsobenia nadmerných vibrácií	94
5.2.2.5	Limitné a akčné hodnoty expozície vibráciám.....	97
5.2.2.6	Meranie vibrácií	99
5.2.2.7	Posudzovanie rizika z expozície vibrácií	99
5.2.2.8	Metódy objektivizácie	100
5.2.2.9	Preventívne opatrenia	101
5.2.3	<i>Tepelno-vlhkostná mikroklima ako fyzikálny faktor pracovného prostredia</i>	103
5.2.3.1	Základné pojmy v oblasti mikroklimatických podmienok a tepelno-vlhkostná mikroklima v pracovnom prostredí.....	104
5.2.3.2	Choroby z povolania vznikajúce v dôsledku pôsobenia tepelno-vlhkostnej mikroklimy	108
5.2.3.3	Limitné a akčné hodnoty expozície tepelno-vlhkostnej mikroklimy.....	109
5.2.3.4	Metódy objektivizácie	110
5.2.3.5	Preventívne opatrenia	111
5.2.4	<i>Pevné aerosóly ako fyzikálny faktor v pracovnom prostredí</i>	111
5.2.4.1	Základné pojmy v oblasti pevných aerosólov	112
5.2.4.2	Pevné aerosóly v pracovnom prostredí.....	113
5.2.4.3	Účinky pevných aerosólov na organizmus.....	115
5.2.4.4	Choroby z povolania vznikajúce v dôsledku pôsobenia nadmerného prachu	115
5.2.4.5	Limitné a akčné hodnoty expozície pevných aerosólov.....	122
5.2.4.6	Metódy objektivizácie	123
5.2.4.7	Preventívne opatrenia	124
5.2.5	<i>Elektromagnetické polia ako fyzikálny faktor pracovného prostredia</i>	125
5.2.5.1	Základné pojmy v oblasti neionizujúceho žiarenia	126
5.2.5.2	Neionizujúce žiarenie v pracovnom prostredí a jeho účinok na organizmus	126
5.2.5.3	Limitné a akčné hodnoty platné pre neionizujúce žiarenie	132
5.2.5.4	Metódy objektivizácie	136

5.2.5.5 Posudzovanie rizika z expozície elektromagnetickému poľu	137
5.2.5.6 Preventívne opatrenia	138
5.2.5.7 Ionizujúce žiarenie ako fyzikálny faktor pracovného prostredia.....	139
5.2.5.8 Základné pojmy v oblasti ionizujúceho žiarenia.....	139
5.2.5.9 Ionizujúce žiarenie v pracovnom prostredí.....	141
5.2.5.10 Účinky ionizujúceho žiarenia na organizmus.....	141
5.2.5.11 Choroby z povolania vznikajúce v dôsledku ionizujúceho žiarenia	144
5.2.5.12 Limitné a akčné hodnoty platné pre ionizujúce žiarenie	147
5.2.5.13 Metódy objektivizácie	148
5.2.5.14 Preventívne opatrenia.....	150
5.3 Chemické faktory v pracovnom prostredí.....	150
5.4 Biologické faktory v pracovnom prostredí.....	151

KAPITOLA 6

PREVENTÍVNE LEKÁRSKE PREHLIADKY ZAMESTNANCOV

6.1 Druhy preventívnych lekárskeho prehliadok.....	153
--	-----

ZÁVER

SLOVNÍK ZÁKLADNÝCH POJMOV

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

SÚVISIACE PUBLIKÁCIE

